

СИВОРОТКА НАТАЛЯ, здобувач вищої освіти
Науковий керівник - **КУРЕПІН ВЯЧЕСЛАВ**, к.е.н, доцент,
доцент кафедри методики професійного навчання,
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

ПІДГОТОВКА КАДРІВ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

У сучасних умовах нестабільності та швидких змін щодо забезпечення реалізації принципів сталого розвитку актуальності набуває підготовка кадрів здатних соціально відповідати та протистояти загрозам, зокрема воєнного характеру. Суспільству потрібні фахівці нового типу, які володіють не лише професійними знаннями та практичними навичками, але й здатні мислити системно, приймати відповідальні рішення та враховувати довгострокові наслідки своєї діяльності.

Вирішити питання формування таких компетенції можливо через систему професійної освіти, яка забезпечує підготовку кадрів для різних секторів економіки. Саме заклади професійної освіти формують базові професійні компетентності, трудові навички та світоглядні орієнтири майбутніх працівників.

Професійна освіта, це важливий інструмент підготовки фахівців, здатних працювати в умовах сучасних викликів та сприяти розвитку сталих виробничих практик [1, с. 96]. Вона формує у здобувачів освіти екологічну культуру, соціальну відповідальність, економічну грамотність та готовність до впровадження інноваційних підходів у професійну діяльність.

Модернізація змісту освітніх програм, методів навчання та освітнього середовища передбачає впровадження міждисциплінарних підходів, використання інноваційних педагогічних технологій, розвиток практичної підготовки та активну співпрацю закладів освіти з роботодавцями. Формування освітнього середовища відповідно до принципів сталого розвитку набуває особливого значення [2, с. 7].

Майбутні фахівці повинні бути здатні аналізувати вплив професійної діяльності на економічні, соціальні та екологічні процеси, вони повинні бути готові впроваджувати ресурсозберігаючі технології та безпечні виробничі практики. Сучасний ринок праці потребує фахівців, здатних працювати в умовах інноваційної економіки та дотримуватися принципів відповідального управління ресурсами. Професійна освіта повинна не лише підготовлювати кадри для сталого розвитку, сприяти підвищенню конкурентоспроможності національної економіки, але й реагувати на потреби ринку праці, формувати нові підходи до професійної діяльності, що відповідають сучасним вимогам сталого розвитку.

Ґрунтування сучасних підходів до підготовки кадрів для сталого розвитку відбувається на тлі переосмислення ролі освіти як ключового фактора формування відповідального, екологічно свідомого та соціально активного

фахівця. На першому плані, компетентнісна модель навчання, яка орієнтується не лише на засвоєння знань, а передусім на розвиток здатності ефективно діяти у реальних професійних та життєвих ситуаціях. Цей підхід формує систему інтегрованих компетентностей, що охоплює екологічну, соціальну, економічну складові сталого розвитку. Наголошуємо про критичне мислення, здатність до прийняття рішень та відповідальність майбутніх фахівців за їх наслідки [3, с. 210].

Без впровадження інноваційних освітніх технологій забезпечити активізацію пізнавальної діяльності здобувачів освіти та наближення навчального процесу до реальних умов професійної діяльності неможливо. Одним з елементів модернізації підготовки кадрів є використання в освітньому середовищі цифрових платформ, інтерактивних методів навчання, кейс-методів та симуляцій. Проекція навчання інтегрується у бік формування практичних навичок, розвитку творчого потенціалу та здатності працювати в умовах невизначеності. Особливого значення набуває змішане та дистанційне навчання, які розширюють доступ до освітніх ресурсів та забезпечують гнучкість освітнього процесу.

Інтеграція у міждисциплінарний простір є одним з ключових аспектів сучасної професійної освіти, оскільки проблеми сталого розвитку мають комплексний характер і потребують системного бачення. Вона поєднує знання із різних галузей, зокрема екології, економіки, соціології, управління та технології, формує цілісне уявлення про взаємозв'язки в системі «людина - суспільство - природа». Нова генерація фахівців сприяє міжсекторній взаємодії, інноваційного мислення та розробки ефективних рішень у сфері сталого розвитку, забезпечує готовність молоді до відповідальної діяльності в умовах глобальних викликів.

Освітні програми передбачають переорієнтацію навчальних матеріалів. Оновлення навчальних дисциплін досягається включенням актуальних тем, пов'язаних із раціональним використанням природних ресурсів, зміною клімату, соціальною відповідальністю та етичними аспектами професійної діяльності. Удосконалюється зміст впровадження спеціалізованих курсів і модулів, спрямованих на формування у здобувачів освіти не лише теоретичних знань, а й практичних навичок сталого розвитку [4, с. 210], які відповідають глобальним викликам та потребам суспільства.

З урахуванням принципів сталості освітні компоненти повинні бути зорієнтовані на розвиток екологічного мислення, здатності до оцінювання впливу професійної діяльності на довкілля та суспільство. Особлива увага приділяється практико-орієнтованому навчанню, що передбачає виконання проєктів, аналіз реальних кейсів та розв'язання проблемних ситуацій.

Побудова освітніх програм за міждисциплінарним підходом дозволяє об'єднати знання з різних галузей для формування цілісного світогляду. Завдяки цьому здобувачі освіти набувають здатність комплексно аналізувати сучасні виклики та розробляти ефективні рішення, орієнтовані на

довгострокову перспективу. Освітні програми, це інструменти підготовки фахівців, здатних діяти відповідально, інноваційно та з урахуванням принципів сталого розвитку у різних сферах професійної діяльності.

Глибокі трансформації освітньої системи потребують оновлення матеріально-технічної бази освітнього середовища. Для формування інноваційного освітнього простору впроваджують цифрові технології, посилюють практичну підготовку здобувачів освіти [5, с. 229]. Такий підхід забезпечує формування професійних компетентностей через безпосереднє залучення до реальних виробничих процесів. Практико-орієнтоване навчання поєднує теоретичні знання з практичним досвідом, розвиває навички розв'язання прикладних завдань та підвищує готовність майбутніх фахівців до професійної діяльності.

Отже, формування фахівців нового покоління, здатних до відповідальної діяльності, інноваційного мислення та ефективного реагування на виклики сучасності можливо завдяки розвитку професійної освіти. Спільні освітні ініціативи, участь роботодавців у формуванні навчальних програм та організації практики сприяють підвищенню якості професійного освіти.

1. Курепін В. М., Марченко Д. Д. Адаптація молодих спеціалістів-менеджерів в умовах цифровізації кадрової політики об'єктів господарювання. *Modern Economics*. 2025. № 50(2025). С. 95-102. DOI:[https://doi.org/10.31521/modecon.V50\(2025\)-13](https://doi.org/10.31521/modecon.V50(2025)-13).
2. Batsurovska, I. V., Dotsenko, N. A., Lyamar, O. O., Gorbenko, O. A., & Kurepin, V. M. (2024). Implementation of open educational resources in the context of student-centred approach. *Educational Dimension*. <https://doi.org/10.55056/ed.807>.
3. Курепін В. М. Професійна освіта як пріоритет відбудови та розвитку держави. Енергоощадні машини і технології: збірник матеріалів VI міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 20-21 травня 2025 р. Київ : КНУБА, 2025. С. 208-211. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/22063>.
4. Іваненко В.С. Побудова стійкого майбутнього: проектування екологічно чистих будівель та енергоефективного будівництва. *Green Construction (Зелене будівництво)* : матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 13-14 травня 2025 р.). Київ : Київський національний університет будівництва і архітектури, 2025. С. 127-130. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/21514>.
5. Kurepin V., Kuznetsova I. Communicative competence as a component of the professional training of a modern teacher of a vocational (vocation-technical) education institution // *Język i kultura ukraińska we współczesnej humanistycznej przestrzeni czasowej: aspekty komunikacji międzyjęzykowej i kształtowanie kompetencji komunikacyjnych współczesnego specjalisty* : zbiór materiałów międzynarodowej naukowo-praktycznej konferencji internetowej 21 lutego 2024 r. = Українська мова та культура в сучасному гуманітарному часопросторі: аспекти міжмовної комунікації та формування комунікативної компетентності сучасного фахівця : матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Ломжа – Ірпінь, 21 лютого 2024 р.). Ірпінь : Державний податковий університет, 2024. Ірпінь : Державний податковий університет ; Ломжа : MANS w Łomży, 2024. С. 220-231. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/17422>.

